

tudi zato, da bi šlo sinku bolj do srca, ako sliši materine opomine v istem jeziku, v katerem je od nekdaj poslušal materine nauke. In kako spretno zná navduševati: spominja ga vsemogočnega Stvarnika; kaže na njegove brate, ki so se izkazali vsi po vrsti tako vrle junake, naj jih bode tudi on vreden; opozarja na prihodnje življenje, kjer bodo zopet vsi združeni.

Mladenič je tako navdušen, da ne more čakati konca; marveč ko še mati govori, vsklikne: »Kaj čakate? Nisem pokoren kraljevi zapovedi, marveč božji postavi.« Kralj se vnovič razsrdi in ga dá še hujše mučiti nego njegove brate. Nazadnje umrje še mati!

Takim vzorom ni treba še pridevati posebnih naukov in opominov, ker sami dovolj glasno učijo. Le to naj pristavim, da so ti vrli junaki živeli v stari zavezi, toraj niso imeli še tako jasnih naukov, kakor jih imamo mi, in ne toliko dušnih pomočkov, kakor mi. Kolika sramota toraj za vsakega katoliškega kristijana, če zvesto ne izpolnjuje še navadnih, lahkkih dolžnostij!

Božje cvetke povsod cvetó.

I.

Veselo življenje vlada v mestecu K. Veliki, teden dnij trajajoči semenj je tako oživil sicer tihotno mestece. Množice praznično oblečenih ljudij prehajajo iz ulice v ulico, in od vseh stranij dovažajo vozovi še novih gostov. Marsikateri prijatelji, ki se niso več videli od lanskega semnja, se veselo in presrečno pozdravljajo.

Pravo življenje, pravi semenj pa je zunaj mesta na takozvanem »Polju«. To je prostorna, malo s travo zaraščena planota, katero od jedne strani obrobja deroča reka, od druge pa nizki griči, zadaj se pa razprostirajo skrbno obdelane njive. Ob obeh straneh široke ceste stoji šotor pri šotoru, večje in manjše prodajalnice, v katerih se dobi za malo beličev obilo, za nekoliko kron vse. Seveda, za denarne ljudi je pa tudi mnogo dragih rečij.

Še celo družba glumačev je prišla na semenj. Kako so se neki našli ti ljudje? Tu je »načelnik«, majhen, debel možiček, starikav, pristno židovskega obraza, ki se vedno na smeh drži; žena njegova pa je velika, sloka, črnih las in očij kakor on, a sitnega, dolgočasnega obraza, in dva živahna mladeniča vrlo izurjena v svojem poklicu. Jeden njiju, »Pavliha«, z grdo pobarvanim obrazom, se je navidezno prav težko in le s pomočjo načelnika spravil na vrv; nekaj časa se je delal prav neumnega, na zadnje je pa na koncu, kjer je bila vrv nad vodo potegnena, s kislim obrazom vanjo cepnil na veliko zabavo gledajoče množice; a kmalu se je izkobacal iz plitve vode ter legel na solnce moko kožo sušit.

Oba mladeniča sta ugajala občinstvu, a največ dobička je imel g. Samson, — tako se je imenoval načelnik, — od umetnosti male dvanajstletne deklice.

Od začetka ni nikdo zapazil deklice, ki je bila najraje v ozadju. Bila je kaj slabotna, bledega obraza, črnih očij pa plavih las. Nje kretanje ni bilo odveč gibčno, videti je bilo, kakor da je malo šepasta. A ko se je nje noga dotaknila vrvi, postala je kakor električna. Niti najmanjšega strahu ni bilo na njenem obličju, z žarečim očesom in lahno zarudelim obrazom je hitela od vrvi do vrvi, kakor bi bila na tleh, vse to pa s toliko ličnostjo in ljubeznivostjo, da je očarala vso ogromno množico gledalcev. Radostnega ploskanja ni bilo konca ne kraja. Ko je potem zopet lahko na zemljo skočila, obsuli so jo gledalci ponujaje ji marsikateri novčič.

Z nekim ponosnim veseljem je gledal stari žid tako slavljenje.

»Prav dobro!« šepeta i danes kot vsikdar.

»Škoda deklice, lahko bi bila kaj boljšega, ko bi bila v dobrih rokah«, méni marsikateri meščanskih gledalcev.

II.

Dva dni po semnju sedi g. župnik, častitljiv starček, ves zamišljen pri svojih knjigah, ko nekdo potrka na duri.

Z globokim prikonom vstopi g. Samson ali »gospod voditelj umetniške družbe«, kakor se je sam predstavljal gospodu župniku.

»Vidim, kako Vas je presenečil moj pohod, častiti gospod župnik«, tako je začel.

In res je bil g. župnik na prvi hip tako osupnjen, da niti vprašal ni, kako mu dojde taka čast. Samo priklonil se je ter molče povabil prišleca, naj se vsede poleg njega na stol.

»Častiti gospod!« nadaljuje Samson, »dovolite, da Vam za uvod svoji prošnji povem tužen dogodek.«

»Skoraj bo deset let, kar smo imeli več predstav v glavnem mestu naše pokrajine. Prav dobro se nam je godilo tedaj. Najspretnější mojih umetnikov je bil vesel Avstrijanec. Ker je bil tako prijazen in nenavadno ročen na vrvi, priljubil se je vsem. O, da bi ga bili videli, častiti gospod«, vsklikne Samson, ves navdušen za tako izredni talent.

Župnik mirno posluša.

»A sedaj pride osodepolen dan, nikdar ga ne pozabim. Dné 20. oktobra je bilo, viharen, pust jesenski dan; pa vendar se je sešlo premnogo ljudij, da vidijo našega umetnika — tako so ga imenovali vsi — kajti kljubu viharju, ki je gledalce nadlegoval ter jim odnašal klobuke, je hitel od jedne strehe do druge. A nenadno — še sedaj mi zveni po ušesih prestrašni vik — je vihar hujše potegnil in mu vrv spodnesel. Z desno nogo se je oklenil vrvi. O, to je bil grozepolen položaj! Predno smo mu mogli pomagati, premagal ga je vihar, z glasnim udarcem je padel na trda tla. Kmalu potem je izdihnil svojo dušo.

Strašni stok pa ni bil njegov, ampak njegove mlade žene, ki je bila pri grozni nesreči navzoča. Neskončna tuga se je polasti ter jo kmalu spravi pod zemljo.

Malo pred smrtjo — zadnji čas ni mogla več govoriti — postane jako nemirna ter gleda po svojem otroku, dveletni hčerki. Čez dlje časa spoznamo nje željo, da bi namreč rada nekaj zapisala.

Dete je bilo nje zadnja skrb. Zapisala je pa to-le.« Pri teh besedah podá Samson g. župniku staro listino.

Pisava se je težko čitala; hudo se je tresla roka, ki je to pisala.

Župnik čita: »Usmilite se za božjo voljo mojega otroka in skrbite zanj; a rotim Vas, da ga vzgojite v katoliški veri.«

»Roditelja sta bila katolika«, pojasnuje Samson. »Prvi del svoje umrli ženi dane obljube sem zvesto izpolnjeval. Skrbel sem za deklico in jo varoval, kakor da je moja lastna hčerka. Da sem jo vzgojil za plesalko na vrvi, mi ne bode štetil v zlo; to je moj poklic, živeti moram ob čem. A to ji je bilo že prirojeno, kajti urila se je na tihem in me potem prosila toliko časa, da sem ji dovolil na vrv. Ona je zvesta nasledovalka svojega očeta, občinstvu tako priljubljena kot on.

A sedaj bi prosil, častiti gospod, da mi pomagata izpolniti še drugo polovico dane obljube«, sklepa Samson. »Do sedaj nisem imel prilike za to. Dva meseca ostanem v tej pokrajini, in ta čas bi pustil deklico tukaj. Bi-li ne bili, prečastiti, tako dobrotni, da bi deklico poučevali ter jo seznanili z vsem, kar je vedeti katoliku? Truda se ne bojte; naj stane kolikorkoli.« Pri zadnjih besedah je nekoliko privzdignil svojo polno mošnjo. To je sililo starega župnika na smeh, dasi je bila stvar sama na sebi tako resna.

»Dobro«, pravi, »se bomo že pogodili, prav rad sem Vam na službo, a bojim se, da bo odločeni čas malo prekratek.«

Predno se Samson posloví, omeni še, da Marijca ne vé nič natančnega o smrti svojih starišev in da tudi ni treba, da kdaj izvé žalostne dogodke.

(Konec prihodnjič.)

Jesenski cvetici.

J jesenskem vrtu si jedina,
Vse druge vzel je piš vetrov,
Ki čez poljane so zaveli,
V zaslužen sen zemljo odeli.
Kje, kje je cvetna zdaj dolina,
Kje pevec radostnih milina?

Le ti stojiš samotna v travi,
Spomin budiš veselih dnij;
Samotna v svet se tu oziraš,
Solze slovesa si otiraš.
Slovó kričijo ti žrjavi,
V slovó so moji ti pozdravi.

Le cveti mi, cvetica zala,
Življenja cvetnega znanik;
Spomin mi v duši lep porajaj
In z upom v cvet me spet napajaj.
Le cveti, srčna tebi hvala,
Pomlad v jeseni si mi dala.

Andr. Rapè.

